

Aktuální témata v oblasti bezpečnosti potravin v EU

Ivana Poustkova, DG SANTE

31. 10. 2025

Kontaminanty v potravinách

- Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise
- EFSA mandáty
- Úřední kontroly – dovoz potravin živočišného původu z třetích zemí

Nařízení Komise (EU) 2023/915 ze dne 25. dubna 2023 o maximálních limitech některých kontaminujících látek v potravinách a o zrušení nařízení (ES) č. 1881/2006

- desítky změnových nařízení
- sjednocení terminologie
- poznámky pod čarou ve většině případů nahrazeny poznámkami přímo u konkrétního maximálního limitu (podobně jako v Codex Alimentarius, v Codex General Standard for Contaminants and Toxins in food and Feed CXS 193-1995)

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

Zemědělské kontaminanty

Δ -9 THC v konopných listech pro nálev - návrh

- ML pro sumu Δ 9-THC a Δ 9-THCA, vyjádřeno v Δ 9-THC ekvivalentech, v konopných semenech a zpracovaných produktech z konopných semen, a v konopném oleji
- vodní výluh konopných listů (bez květů) není novel food → **návrh**: ML pro konopné listy pro výluh a pro konopný nálev (tekutý) – použitelnost od 1. 1. 2027
 - přednost mají národní předpisy!

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

Ochratoxin A v sušených meruňkách - návrh

Data od producentů, EFSA data

- Specifický ML pro ochratoxin A v nesířených sušených meruňkách

Kyselina kyanovodíková v meruňkových jádrech - návrh

Data od producentů, EFSA data

- Třídění pomocí NIR (hořká × sladká) – pro mandle, možno použít i pro meruňková jádra

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

Environmentální a procesní kontaminanty

MOAH ($\geq C10$ to $\leq C50$) - návrh

- Olejniný a olejnatá semena, živočišné a rostlinné tuky, ořechy, luštěniny, obiloviny, mléko, mléčné výrobky, kakaové boby, kakao, cukrovinky, koření, kojenecká výživa etc., doplňky stravy, potravinářská aditiva, zpracované a složené potraviny (obsah tuku)
- Potravinářská aditiva – ML dle zdroje (potraviny x vosky)
- Použitelnost od 1. 1. 2027, přechodné období pro zpracované, koncentrované apod. potraviny (čl. 3 nařízení (EU) 2023/915) v případě vypočteného ML pod LOQ → podle obsahu tuku se přičítá určitá hodnota – do 31. 12. 2028

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

Akrylamid – návrh revize benchmark levels (porovnávací hodnoty) a stanovení ML – na základě dat od roku 2019 (v případě potřeby od 2016)

- Benchmark levels – 85-90 percentil
 - V rámci kategorie – mnoho různých produktů – různé hladiny akrylamidu → dostatečně detailní popis pro různé podkategorie + zmírňující opatření na míru
 - Benchmark levels mohou být i pro potraviny ready to eat, tzn. příprava dle návodu na obalu – malé odchylky ↗ nestahuje se z trhu
- Maximální limity – 95 a více percentil
 - Pro širší kategorii výrobků – ML pro podkategorii s nejvyššími hladinami akrylamidu (tzn. vyšší ML)
 - ML jen pro potraviny uváděné na trh (ne pro ty, kde je příprava – obtížné standardizovat smažení/pečení – malé odchylky → hodnoty nad ML)

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

Akrylamid - diskuse

- Pokud bude ML pro chléb, speciality nebudou zahrnuty (např. chléb ovocem, zeleninou, ořechy apod.)
- Snídaňové cereálie – ML a BL pouze pro tepelně opracované
- ML pro obilné příkrmy, sušenky a suchary nabízené na trhu jako „pro kojence a malé děti“ (mimo oblast působnosti nařízení (EU) č. 609/2013)
- ML pouze pro potraviny, pro které jsou nyní BL (pokud bude dostatek dat pro jiné potraviny, ML může být stanoven i pro ně)
- BL mohou být i pro „nové“ kategorie: lékořice, sladkosti, RTE kávové nápoje, instantní těstoviny, pražené ořechy, sušené ovoce

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

Furan, 2-methylfuran and 3-methylfuran - návrh

- Procesní kontaminant – tepelné zpracování
- Doporučení Komise (EU) 2022/495: v kávě, konzervované dětské výživě (včetně dětské výživy v nádobkách, tubách a kapsičkách), instantních polévkách, bramborových lupíncích, ovocných šťávách, snídaňových cereáliích, sušenkách, krekech a křupavém chlebu
- RASFF, EFSA data → ML pro obilné příkrmy pro kojence a malé děti, potraviny pro malé děti
- Použitelnost od 1. 1. 2027

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

Suma 3-MCPD a esterů 3-MCPD s mastnými kyselinami; glycidylestery mastných kyselin v některých potravinách – návrh

- Stanovení ML pro potraviny pro malé děti – od 1. 1. 2027
- Snížení ML pro rostlinné oleje a tuky, rybí tuk a tuky z dalších mořských živočichů, určené pro výrobu obilných a ostatních příkrmů pro kojence a malé děti
- Stanovení ML pro složené potraviny – na základě obsahu tuku

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

PAH (B(a)P; 4PAH) - diskuse

- Diskuse o snížení ML pro uzené produkty rybolovu, uzené šproty a konzervované uzené šproty, tepelně opracované maso a masné výrobky
- Diskuse o stanovení ML pro uzený sýr

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

Návrhy doporučení Komise

Monitoring přítomnosti chinolizidinových alkaloidů v potravinách, zejména u lupiny a výrobků z lupiny ([EFSA stanovisko 2019](#))

- Alkaloid spartein – blokátor acetylcholinu (neurologické problémy), poruchy srdečního rytmu → problém pro určité skupiny lidí
- Lupina a výrobky z lupiny, jako např. suchá lupinová semena, lupinová mouka, konzervovaná lupina, (směsi pro) (bezlepkové) chleby a pečivo obsahující lupinu, vaječné, kávové, mléčné a masné analogy obsahující lupinu, bílkovinový prášek pro smoothie apod.
- Možný přenos z krmiva → potraviny ŽP krmené lupinou
- Albin, anagyrin, angustifolin, lupanin, isolupanin, multiflorin, 13 α -hydroxylupanin, lupinin, spartein

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

Monitoring přítomnosti N-nitrosaminů v potravinách ([EFSA stanovisko 2023](#))

- 10 karcinogenních N-nitrosaminů (TCNAs) – obavy při vyšších množstvích
- Monitoring alespoň 10 TCNAs (NDMA, NMEA, NDEA, NDPA, NDBA, NMA, NSAR, NMOR, NPIP and NPYR)
- Uzené masné výrobky, zpracované ryby, alkoholické nápoje, zpracovaná zelenina, zpracované obiloviny, mléko a mléčné produkty, nebo fermentované, nakládané a kořeněné potraviny

Aktuálně diskutovaná témata – Evropská komise

- **Monitoring přítomnosti chlorovaných parafinů v potravinách ([EFSA stanovisko 2020](#))**
- Nedostatek dat, pouze omezené množství pro chlorované parafiny s krátkým (SCCPs) a středně dlouhým řetězcem (MCCPs) v některých rybích druzích
- Žádná data pro chlorované parafiny s dlouhým řetězcem (LCCPs)
- Nemožnost provést komplexní hodnocení a charakterizaci rizika
- Předběžně, pouze na základě dat o konzumaci ryb, není riziko ALE expozice bude vyšší, pokud se započítá i expozice z ostatních potravin
- Ryby, mléko a mléčné výrobky, oleje a tuky, ostatní produkty ŽP (maso, vejce..), zpracované potraviny, potraviny pro malé děti

EFSA mandáty – CONTAM panel

- Update of the risk assessment on PCDD/Fs and DL-PCBs in food and feed on the basis of the new 2022 WHO TEF values [EFSA-Q-2024-00227](#)
- Risks for animal and public health related to the presence of *Alternaria* toxins in feed and food [EFSA-Q-2024-00285](#)
- Update of the risk assessment of emerging and novel Brominated Flame Retardants (BFRs) in food [EFSA-Q-2018-00436](#)
- Derivation of a health based guidance value (HBGV) for delta-8-tetrahydrocannabinol [EFSA-Q-2024-00200](#)

EFSA mandáty – CONTAM panel

- Presence of plant lectins in food [EFSA-Q-2024-00195](#)
- Update of the risks for animal and public health related to the presence of beauvericin and enniatins in feed and food, as regards beauvericin [EFSA-Q-2025-00314](#)
- Draft Opinion on the risks for human health related to the presence of semicarbazide in food [EFSA-Q-2024-00581](#)
- Risks for public health related to the presence of thebaine and oripavine in poppy seeds and derived products [EFSA-Q-2024-00400](#)

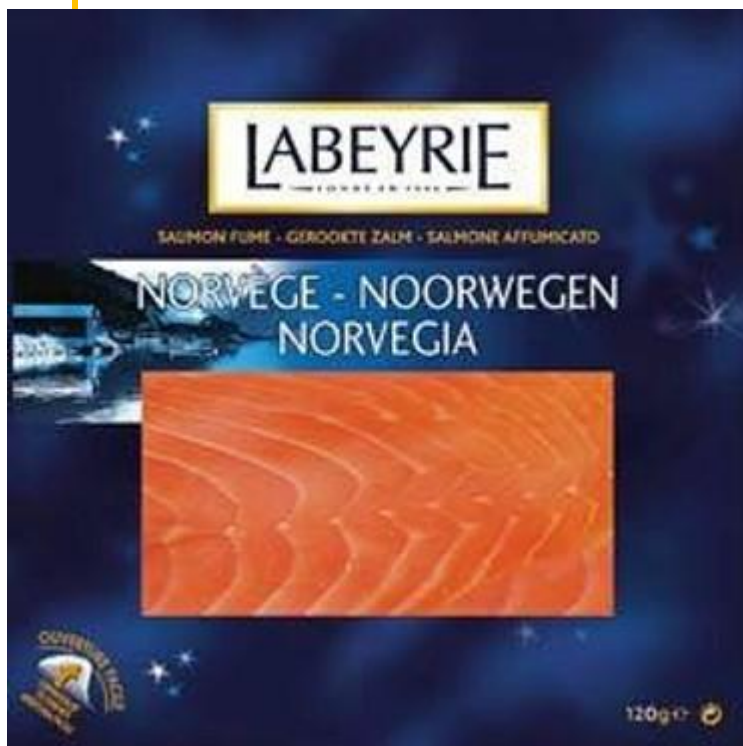
EFSA mandáty – CONTAM panel

- Safety of conventionally smoked food [EFSA-Q-2024-00692](#)
- Scientific opinion on the health risks related to the presence of capsaicin in foods [EFSA-Q-2025-00304](#)
- Risks to public health related to the presence of organophosphate flame retardants in food and drinking water [EFSA-Q-2025-00369](#)
- Risk for public health due to the presence of matrine and oxymatrine in food [EFSA-Q-2025-00323](#)
- Update of the scientific opinion on the risks for animal and public health related to the presence of phomopsins in feed and food [EFSA-Q-2024-00401](#)

Úřední kontroly – dovoz potravin živočišného původu z třetích zemí

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 (OCR)

- úřední kontroly a jiné úřední činnosti prováděné s cílem zajistit uplatňování:
 - potravinového a krmivového práva
 - pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin
- úřední kontroly jsou prováděny pravidelně u všech provozovatelů na **základě rizika a s přiměřenou četností**

Co je kontrolováno?

Potraviny (živočišného/ neživočišného původu)

- fáze produkce, zpracování, distribuce
- podvodné jednání
- informace spotřebitelům
- obalové materiály
- používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit
- ekologická produkce a označování ekologických produktů

Hospodářská zvířata

- zdraví zvířat
- dobré životní podmínky

Krmiva

- fáze produkce, zpracování, distribuce
- použití
- podvody
- informace spotřebitelům

Rostliny

- ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin
- požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů

Vedlejší produkty živočišného původu

- prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují

Co je kontrolováno - potraviny

hygiena potravin

mikrobiologická kontaminace

„chemické“ látky

- kontaminanty
- rezidua pesticidů
- rezidua veterinárních léčiv
- materiály přicházející do styku s potravinami

„povolené“ potraviny/složky potravin

- přídatné látky, aroma
- nové potraviny
- GMO

Úřední kontroly - provádění a legislativa

- Kontrolované osoby/provozy
- Členské státy – příslušné (dozorové) orgány
 - úřední laboratoř, národní referenční laboratoř
 - odpovědná ministerstva, vláda
- Orgány EU
 - Evropská komise
 - Referenční laboratoř EU
 - Rada EU
 - Evropský Parlament

Víceleté vnitrostátní plány (úředních) kontrol

- naplánování úředních kontrol ve všech dotčených oblastech
- struktura a organizace systémů úředních kontrol:
 - strategické cíle víceletého vnitrostátního plánu kontrol, priority úředních kontrol
 - kategorizace rizik úředních kontrol
 - kontrolní systémy použité pro různá odvětví, koordinace mezi různými útvary příslušných orgánů odpovědných za úřední kontroly v těchto odvětvích
 - školení pracovníků příslušných orgánů
 - dokumentace postupů
 - organizace spolupráce a vzájemné pomoci mezi příslušnými orgány v členských státech

„Chemické“ látky přítomné v potravinách

- Přidatné látky/aromata
- Rezidua veterinárních léčiv
- Rezidua pesticidů
- FCM
- Kontaminanty

Specifický obsah kontrolních plánů

- Rezidua veterinárních léčiv
- Rezidua pesticidů
- Kontaminanty

Specifický obsah kontrolních plánů

- Minimální počet vzorků/komodita
- Kombinace analyt/komodita
- Místo vzorkování
- Analýza rizika (pro výběr vzorků)
 - kritéria
- Zasílání plánů (+ hodnocení plánů)
- Zasílání výsledků
- Četnost kontrol

Kontrolní plány - kontaminanty

Skupiny komodit	Halogenované perzistentní organické znečišťující látky	Kovy	Mykotoxiny	Jiné kontaminující látky
Nezpracované hovězí, skopové a kozí maso (včetně jedlých drobů)	x	x		x
Nezpracované vepřové maso (včetně jedlých drobů)	x	x		x
Nezpracované maso koňovitých (včetně jedlých drobů)		x		x
Nezpracované drůbeží maso (včetně jedlých drobů)	x	x		x
Nezpracované maso ostatních suchozemských zvířat ve farmovém chovu * (včetně jedlých drobů)		x		
Syrové kravské, ovčí a kozí mléko	x	x	x	x
Čerstvá slepičí a jiná vejce	x	x		x
Med		x		x
Nezpracované produkty rybolovu ** (kromě korýšů)	x	x		x
Korýši a mlži	x	x		x
Živočišné tuky a oleje a tuky a oleje z mořských živočichů	x	x		x
Zpracované produkty živočišného původu ***	x	x		x

Dovoz z třetích zemí

Zvířata určená k produkci potravin a produkty živočišného původu určené k lidské spotřebě

- skot, ovce/kozy, prasata, koňovití, drůbež, akvakultura, mléko, vejce, králíci, volně žijící zvěř, farmová zvěř, med, střívka
- **stejně podmínky chovu/produkce/kontrol jako v EU** (segregated production)
- seznam třetích zemí
 - se schváleným plánem kontrol pro farmakologicky účinné látky, pesticidy a kontaminující látky v určitých zvířatech
 - hygiena potravin
 - zdraví zvířat
 - zákazu používání určitých antimikrobních léčivých přípravků
- DG SANTE audits
- vstup do EU přes stanoviště hraniční kontroly v místě vstupu (BCP), TRACES

Seznam třetích zemí nebo regionů třetích zemí se schválenými plány kontrol pro určitá zvířata určená k produkci potravin a produkty živočišného původu určené k lidské spotřebě podle článku 2a, článku 3, čl. 6 prvního pododstavce, čl. 7 prvního pododstavce, čl. 10 druhého pododstavce, článků 11, 15, 16, 21 a čl. 25 písm. a) a c)

Kód ISO země	Třetí země ⁽¹⁾ nebo regiony třetí země	Skot	Ovce/kozy	Prasata	Koňovití	Drůbež	Akvakultura ⁽¹⁷⁾	Mléko	Vejce	Králíci	Volně žijící zvíř	Farmová zvíř	Med	Střívka
AD	Andorra	X	X	Δ	X		P						X	
AE	Spojené arabské emiráty						Δ P	X ⁽²⁾ O	O				X ⁽³⁾	
AL	Albánie		X				X ⁽¹⁴⁾ P	O	X					X
AM	Arménie						X ⁽¹⁴⁾ P	O	O				X	
AR	Argentina	X	X		X	X	X ⁽¹⁴⁾ P	X	X	X	X	X	X	X
AU	Austrálie	X	X		X		X M	X	X		X	X	X	X
AZE	Ázerbájdžán						X ⁽¹⁶⁾ P							
BA	Bosna a Hercegovina	X	X	X		X	X ⁽¹⁴⁾ P	X	X				X	
BD	Bangladěš						X P							

Dovoz z třetích zemí

Potraviny neživočišného původu

- dočasné zintenzivnění úředních kontrol a mimořádných opatření upravujících vstup určitého zboží z určitých třetích zemí do Unie
- kombinace analytu, komodity a četnosti kontroly
- vstup do EU přes stanoviště hraniční kontroly v místě vstupu (BCP), TRACES

Řád- ek	Země původu	Potraviny a krmiva (zamýšlené použití)	Kód KN ⁽¹⁾	Třídění TARIC	Riziko	Četnost kontrol totožnosti a fyzických kontrol (%)
26	Spojené státy americké (US)	— Podzemnice olejná ve skořápce — Podzemnice olejná bez skořápky — Arašídové máslo — Podzemnice olejná jinak upravená nebo konzervovaná — Pokrutiny a jiné pevné zbytky, též rozdrcené nebo ve tvaru pelet, po extrakci podzemnicového oleje — Mouka a krupice z podzemnice olejné — Pasta z podzemnice olejné <i>(Potraviny a krmiva)</i>	1202 41 00 1202 42 00 2008 11 10 2008 11 91 2008 11 96 2008 11 98 2305 00 00 ex 1208 90 00 ex 2007 10 10 ex 2007 10 99 ex 2007 99 39	 20 80 50 07; 08	Aflatoxiny	20
27	Vietnam (VN)	Durian (<i>Durio zibethinus</i>) <i>(Potraviny – čerstvé nebo chlazené)</i>	0810 60 00		Rezidua pesticidů ⁽³⁾	20

Co vše muselo/musí být kontrolováno pro dovoz do EU?

Uruguayský hovězí Rumpsteak

Co vše muselo/musí být kontrolováno pro dovoz do EU?

Rezidua (vet. léčiva, pesticidy) a kontaminanty

Kód ISO země	Třetí země ⁽¹⁾ nebo regiony třetí země	Skot	Ovce/kozy	Prasata	Koňoviti	Drůbež	Akvakultura ⁽¹⁷⁾	Mléko	Vejce	Králici	Volně žijící zvíř	Farmová zvíř	Med	Střívka
UY	Uruguay	X	X		X		X ⁽¹⁴⁾ M	X			X		X	X

Hygiena potravin – schválené provozy

Establishment Lists

Country: Uruguay (UY)

Chapter: Food

Section: Meat products (RPM)

 Search

 Clear

Country 	Chapter	Section	Establishments	Last update
 Uruguay	Food	RPM Meat products	27	28/04/2023

Co vše muselo/musí být kontrolováno pro dovoz do EU?

Zdraví zvířat

Kód ISO a název třetí země nebo území	Kód oblasti podle části 2	Druh, ze kterého maso pochází s povolením ke vstupu do Unie	Veterinární osvědčení	Zvláštní podmínky podle části 3	Veterinární záruky podle části 4	Datum ukončení ⁽¹⁾	Datum zahájení
UY Uruguay	UY-0	Skot	BOV	Zrání, pH a vykostění S vyloučením drobů	Sběrné středisko		1.11.2001
		Ovce a kozy	OVI				

Zákaz používání určitých antimikrobních léčivých přípravků

Kód ISO země	Třetí země ⁽¹⁾ nebo regiony třetí země	Sko	Ovce/kozy	Prasata	Koňovití	Drůbež	Akvakultura ⁽¹⁴⁾	Mléko	Vejce	Králíci	Farmová zvěř	Med	Střívka
UY	Uruguay	X	X		X			X				X	X

Co vše muselo/musí být kontrolováno pro dovoz do EU?

Dubajská čokoláda

Složení: Pistáciová pasta (45 %) (cukr, pistácie (30 %), ztužený rostlinný olej (palmový, bavlníkový a slunečnicový), **sušené odtučněné mléko**, emulgátor (slunečnicový lecitin)), mléčná čokoláda (45 %) (cukr, kakaové máslo, **sušené plnotučné mléko**, kakaová hmota, **sušené odtučněné mléko**, **sušená syrovátka**, emulgátory (fosfatid amonný, polyglycerolpolyricinoleát, slunečnicový lecitin)), pšeničná kunafa (10 %), přírodní barvivo (paprika, chlorofyl), aroma (mléko, vanilin), voda, konzervační látky (sorban draselný, propionan vápenatý).

Upozornění pro spotřebitele: Obsahuje **mléko**, lepek a pistácie. Může obsahovat stopy ořechů, arašídů a vajec.

Země původu: **Turecko**

! Zavádějící informace – nesprávné značení !

Co vše muselo/musí být kontrolováno pro dovoz do EU?

Rezidua (vet. léčiva, pesticidy) a kontaminanty

Kód ISO země	Třetí země ⁽¹⁾ nebo regiony třetí země	Skot	Ovce/kozy	Prasata	Koňoviti	Drůbež	Akvakultura ⁽¹⁷⁾	Mléko	Vejce	Králci	Volně žijící zvíř	Farmová zvíř	Med	Střívka
TR	Turecko					X	X ⁽¹⁴⁾ M	X	X				X	X

Hygiena potravin – schválené provozy

Establishment Lists

Country: Türkiye (TR)

Chapter: Food

Section: Raw milk, dairy products, colostrum and colostrum-based

 Search

 Clear

Country 	Chapter	Section	Establishments	Last update
 Türkiye	Food	MMP Raw milk, dairy products, colostrum and colostrum-based products	41	06/01/2025

European Commission

Co vše muselo/musí být kontrolováno pro dovoz do EU?

Zdraví zvířat/ošetřené mléko

Kód ISO a název třetí země nebo území	Kód oblasti podle části 2	Druh původu syro- vého mléka a mleziva s povolením ke vstupu do Unie	Veterinární osvědčení	Zvláštní podmínky podle části 3
TR Turecko	TR-0	Kopytníci	DAIRY-PRODUCTS-ST	

Zákaz používání určitých antimikrobních léčivých přípravků

Kód ISO země	Třetí země (*)nebo regiony třetí země	Sko	Ovce/kozy	Prasata	Koňovití	Drůbež	Akvakultura (**)	Mléko	Vejce	Králíci	Farmová zvěř	Med	Střívka
TR	Turecko					X	X ⁽¹⁾ M	X	X			X	X

Děkuji za pozornost

© European Union 2020

Unless otherwise noted the reuse of this presentation is authorised under the [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license. For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders.

